

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 85 A

Rok XIV

WARSZAWA

ŚRODA

22 marca

1939 R.

Cena 10 Gr.

W

„LECZ KRZYŻACKIEGO
GADU NIE UGLĄSZCZĘ
NIKT NI GOŚCINCEM. NI
PROSBY, NI DARY”

Adam Mickiewicz
Grażyna

Tworzenie koalicji antyniemieckiej

Napór na oś Rzym — Berlin

Prezydent Lebrun w Londynie

PARYŻ, 21. 3. (Tel. wł.). Prez. Lebrun z małżonką i towarzyszącymi osobami odjechał na statku „Cote d'Azur” o godz. 11.45 z Calais, udając się do Dover.

LONDYN, 21. 3. (Tel. wł.). Z

KRÓL JERZY VI

Landru wyjechał do Dover ks. Gloucester, który powita przybywającego prezydenta republiki francuskiej Lebrun w imieniu króla Jerzego VI oraz królowej. Do Dover przybyli już członkowie dyplomacji, którzy mają towarzyszyć prez. Lebrun w jego podróży do Londynu.

PRZYMIERZE ANGIELSKO- FRANCUSKIE

LONDYN, 21. 3. Wizyta prez. Lebrun w Londynie jest dziś tematem ożywionych rozmów w kołach parlamentarnych Anglii. Liczą się tutaj z bardzo ścisłym porozumieniem francusko-angielskim przyspieszonym wobec bieżącej sytuacji. W związku z opublikowanymi ostatnio dekretemi wojskowymi we Francji podkreślają, że porozumienie angielsko-francuskie będzie miało charakter przede wszystkim wojskowy. Prasa zwraca uwagę, że nastąpił jakgdyby podział ról. Podczas gdy bowiem Francja przygotowuje siły militarne, Anglia prowadzi politykę dyplomatyczną.

Pisząc o dzisiejszej sytuacji dzienniki podkreślają podobieństwo z okresem przed wybuchem wojny w 1914 r. Przypominają również na tle wizyty prez. Lebrun o wizycie prezydenta Poincaré przed 25 laty w Petersburgu.

WARUNKI WŁOSKIE

PARYŻ, 21. 3. Z kół dobrze poinformowanych oświadcza się o warunkach na jakich mogłoby dojść do porozumienia pomiędzy Włochami a Francją. Mianowicie warunki Włoch wyglądałyby następująco:

1. Francja zmieni statut prawny w Tunisie francuskim,
2. Utworzona zostanie w porcie Dżibuti wolnościowa strefa włoska.
3. Akcje kolei Dżibuti, Addis Abeba będą sprzedane Włochom.
4. Akcje kanału Sueskiego będą do nabycia przez Włochy.

Omawiając powyższe warunki prasa podkreśla, że są one ceną, za którą Włochy gotowi są odstąpić od kontrahenta niemieckiego. Wobec jednostronnych korzyści płynących dla Niemiec możliwość pozyskania Włoch, jest zdaniem kół francuskich, zupełnie realna.

KONFERENCJA MOCARSTW

LONDYN, 21. 3. Dyplomacja angielska pomimo pierwotnej odmowy udzielonej Sowietom na propozycję konferencji 9 państw. prowadzi akcję zdążającą do porozumienia 6 państw Anglii, Francji, Polski, Z. S. R. R., Rumunii i Turcji. Anglia widziałaby chętnie jako miejsce zwołania konferencji Bukareszt. Bułgaria, Jugosławia i Grecja zostałyby więc w tej konferencji wyeliminowane.

Według dążeń angielskich konferencja ta przybrałaby skromniejsze rozmiary, gdyż państwa nie byłyby reprezentowane przez swych ministrów, lecz przez przedstawicieli dyplomatycznych, akredytowanych w stolicy kraju, gdzie konferencja miałaby się odbyć. Ułatwiłoby to wydawnie zorganizowanie konferencji.

SŁOWO HALIFAXA

LONDYN, 21. 3. Równocześnie z omówieniem znaczenia wizyty prez. Lebrun prasa podkreśla wczorajsze przemówienie lorda Halifaxa. Specjalnie wybijając na plan pierwszy następujący fragment mowy.

ZDENERWOWANIE W BERLINIE

„Ale gdy dla rządów staje się rzeczą jasną, iż niema żadnej ostatecznej gwarancji przeciwko atakom skierowanym po kolei przeciwko wszystkim tym, którzy starają się stać na drodze ambicji do panowania, to wówczas szala przechyla się odrazu na drugą stronę i zewsząd zaznacza się o wiele większa gotowość rozważenia czy przyjęcia

szerszych zobowiązań dla sprawy wzajemnego poparcia nie staje się konieczne, jeżeli nie dla innych powodów, to przynajmniej ze względu na wymagania samoobrony.

SZTOKHOLM, 21. 3. O reakcji na ostatnie wydarzenia donoszą również ze Sztokholmu, gdzie manewry zimowe marynarki wojennej zostały przeniesione z wybrzeży zachodnich na Bałtyk.

OTTAWA, 21. 3. W Kanadzie prez. Mackenzie King oświadczył, że Kanada gotowa jest rozpocząć współpracę z rządem brytyjskim w Londynie.

BERLIN, 21. 3. Wiadomości

napiwające ze wszystkich państw o reakcji na ostatnie wystąpienia niemieckie wywołały duże zaniepokojenie. Przede wszystkim niepokój budzą dążenia do porozumienia 6 państw i tendencje okrażania Niemiec. Hitler odbył kilkunastogodzinny naradę ze sztabem.

BERLIN, 21. 3. Ambasador włoski w Berlinie Attolico, po odbyciu wczoraj rozmowy z kanclerzem Hitlerem, z marszałkiem Goeringiem i min. Ribbentropem, odjechał do Rzymu, celem złożenia sprawozdania rządowi włoskiemu.

Nowe dekrety francuskie

Reorganizacja armii i zbrojenia

Specjalne uprawnienia rządu

PARYŻ, 21. 3. Dzisiejszy dziennik oficjalny publikuje dekrety podpisane wczoraj przez prez. Lebrun, na posiedzeniu Rady Ministrów.

Pierwszy dekret mówi o reorganizacji armii i przewiduje zwiększenie korpusu oficerskiego w r.

1939 do 31.060, nie licząc przy tym korpusu generałów służby uzbrojenia i żandarmerii. Korpus podoficerski zostaje zwiększony o 2500 osób.

UPRAWNIENIA RZĄDU

Poza tym rząd, poza wypadka-

mi mobilizacji częściowej lub powszechnej ma prawo zatrzymać w szeregach rocznik, który ukończył czynną służbę wojskową oraz może powołać do szeregów i zatrzymać tymczasowo w służbie rezerwistów poza przepisowym okresem ich ćwiczeń. Francja zostaje

podzielona na 20 okręgów wojskowych, których granicami dekretem określa.

PRODUKCJA WOJENNA

Dekret w sprawie przyspieszenia produkcji uzbrojenia przewiduje, iż kierownicy przedsiębiorstw pracujących na cele obrony winni wykonywać przede wszystkim obstarunki wojskowe i w razie potrzeby winni zaprzestać wykonywania obstarunków prywatnych. Tydzień pracy w zakładach pracujących na cele obrony, wynosi 60 godzin.

WIADOMOŚCI WOJSKOWE

Dekret w sprawie wiadomości o charakterze wojskowym postanawia, że z dniem 22 b. m. zabronione jest rozpowszechnianie w jakiegokolwiek formie wszelkiego rodzaju wiadomości o charakterze wojskowym, które nie zostały opublikowane przez rząd. Dotyczy to wiadomości o siłach zbrojnych Francji na lądzie, morzu i w powietrzu, o jednostkach z których się składają, o t. zw. obronie biernej, o materiałach studiowanych lub użytkowanych przez siły zbrojne oraz o produkcji i zaopatrzeniu.

KREDYT

Inny dekret uznaje za pracę wyższej użyteczności publicznej roboty uznane przez Ministerstwo Obrony Narodowej jako niezbędne z punktu widzenia obrony kraju. Wywłaszczenia będą mogły być dokonywane w drodze uproszczonej.

Ostatni dekret przewiduje ułatwienia kredytowe dla przedsiębiorstw, pracujących na cele obrony narodowej, którym kredyty będą udzielane w trybie wyjątkowym.

Ogłoszenie tych dekreto-
wych charakter wyrażnie woj-
skowy wywarło w całej Francji
silne wrażenie. Należy podkreślić,
że nastroje we Francji po ostat-
nich zarządzeniach wybitnie się
zmocniły.

Śnieg

Przewidywany przebieg pogody z dnia 22 b. m.:
Zachmurzenie duże z opadami śnie-
żnymi, głównie w południowej po-
łowie kraju. Umiarkowane wiatry z pół-
nocnego — zachodu, w Wileńskim i na
Polesiu z południowego wschodu. Tem-
peratura w pobliżu zera.

Dyrektoriat kłajpedzki żąda

Wolnego Miasta Kłajpedy

Powrót min. Urbszysa z Berlina

KOWNO, 21. 3. (Telefon własny). Z Kowna ze źródeł dobrze poinformowanych nadchodzą wiadomości nie potwierdzone oficjalnie, że dyrektoriat kłajpedzki wysunął pod adresem rządu litewskiego postulaty, które domagają się:

„Utworzenia z obszaru kłajpedzkiego „Wolnego Miasta Kłajpedy” i przekazania w ręce dyrektoriatu administracji wewnętrznej kraju kłajpedzkiego, sprawowanej dotychczas przez gubernaturę litewską. W razie utworzenia „Wolnego Miasta Kłajpedy” dyrektoriat objąłby miał także za-

rząd poczty, telefonu i telegrafu, zarząd kolei na tym obszarze oraz zarząd celny. Również służba bezpieczeństwa znalazłaby się w zakresie uprawnień dyrektoriatu, t. zn., że żandarmeria i straż pograniczna litewska byłaby wycofana z obszaru kraju kłajpedzkiego

Ambasador R. P. w Foreign Office

LONDYN, 21. 3. Ambasador R. P. Raczyński złożył dziś rano wizytę w Foreign Office.

do Litwy.

Nad postulatami wysuniętymi przez dyrektoriat obradować będzie gabinet litewski, który poweźmie w tej sprawie odpowiedzialność.

Zwołana na dzisiaj na 10.30 rano sesja sejmiku litewskiego została odroczone.

Minister spraw zagranicznych Urbszys, który powrócił dzisiaj do Kowna, odbył konferencję z prezydentem państwa, referując mu obecną sytuację polityczną i wynik przeprowadzonych rozmów. Na godzinę 17-tą wyznaczono posiedzenie rady ministrów.

PREZYDENT LEBRUN

Błędne wnioski

Konserwatywny „Czas” stoi dziś na stanowisku, że chwila obecna jest najodpowiedniejszym momentem do uregulowania stosunków polsko-ukraińskich. „Czas” uważa bowiem, że niepowodzenie Rusi Przykarpackiej jako państwa samodzielnego musiało bardzo wiele nauczyć Ukraińców i może skłonić do rozsądnego traktowania rzeczywistości.

Stanowisko takie jest całkowicie niesłuszne. Koncepcja polityczna ruchu ukraińskiego to stworzenie wielkiego państwa „ukraińskiego” od Karpat aż do Kaukazu. Wyrzucenie się tego rodzaju koncepcji to koniec ukrainizmu, jako zjawiska politycznego.

W planach ukraińskich Zie-

nia Czerwieńska odgrywa rolę bardzo poważną. Ukraińcy uważają, że tu powstała ich koncepcja polityczna, że tu mają najbardziej uświadomionych zwolenników tej koncepcji. Dlatego wyrzucenie się przez nich Ziemi Czerwieńskiej, jeśli by nawet nastąpiło, zawsze będzie tylko pozorne.

Ale dajmy na to, że byśmy uwierzyli na słowo, że ewentualne przyszłe państwo ukraińskie wyrzekłoby się Ziemi Czerwieńskiej. Nawet w tym wypadku dojście do porozumienia z ruchem ukraińskim jest dzisiaj bardziej niemożliwe niż kiedykolwiek. Ruch ukraiński mógłby pozornie wyrzec się swych pretensyj do Ziemi Czerwieńskiej tylko za cenę pomocy Polski dla

uzyskania państwa niepodległego na terenach dzisiejszej Rosji. Moglibyśmy więc ewentualnie pozyskać sympatie Ukraińców jedynie przez prowadzenie polityki antyrosyjskiej. Czy „Czas” w dzisiejszym naszym położeniu międzynarodowym zechce wziąć na swoje sumienie propagowanie polityki antyrosyjskiej?

I dlatego w dzisiejszych warunkach nie ma mowy o dojściu do porozumienia z ruchem ukraińskim, występuje to jeszcze jaskrawiej niż kiedykolwiek indziej.

Czy jesteśmy więc pesymistami, jak to nam zarzuca „Czas”. Bynajmniej. Nie uważamy bowiem, by ruch ukraiński był tak związany z lud-

nością zamieszkującą naszą Ziemię Czerwieńską, żeby w pewnych okolicznościach nie mógł w ogóle przestać istnieć. Ludność ruska zamieszkująca Ziemię Czerwieńską nie jest całkiem jednolita pod względem swych zasadniczych tendencji politycznych. Szykło rozwijające się wypadki polityczne mogą doprowadzić do tego, że przy sprzyjających okolicznościach ruch ten może być podjęty w podstawach.

Wierzymy, że potrafimy do prowadzić do takiego ukształtowania się faktów, by ten cel obekł się w kształty rzeczywiste. Chyba takiego przekonania nie nazwiemy „Czas” pesymizmem.

J. K.